

Մ Ի Զ Մ Ո Ւ Ա Յ Ը Հ Ա Վ Ա Տ Ի Ս

(1868)

ՆՈՒՄԵՐՈ 219

ԻՔԵՆՃԻ-ՄԵՆԵ

1280 ԲԱՄԱՋԱՆ ԿԱ

ՍԷՃԱՆԱ ԻՆ ԲԱՊԱՆԵ
ՍԷՆԵՐԻ 10 ԿԵՆԱՆ ՍԷՃԻՄ
ԱՅԸՆ ԿԵՆԱՆ 5

ԲԱՋԱՆ ԵՐԹԵՍԻ
ԲԵՆԱՌԻՆԻ ԵՎԱԼ 30

ԵՂ ԿԵՆԱՆ 21/2 ԿԵՆԱՆ ՍԷՃԻՄ
ԳԻՐ ԿԵՆԱՆ 1
ՏԱՆԵՐԻ 50 ԳԵՆԱՆ 60 ԿԵՆԱՆ

ԱՆՍՏՐ 11 ՅՈՒՆԻՍԵՐ

ԿԵՆԱՆ	ԲԱՊԱՆ	ԵՂ	ԲԵՆԱՌԻՆԻ	ԵՎԱՆ	ԳԵՆԱՆ
4418	428	428			

ԱՄԻԹԱՆԻ 30 ԲԵՆԱՌԻՆԻ ԵՎԱՆ

ԲԱՊԱՆ 2 ԵՂԱՆ	38 50
ԳԱՐԱՆԱՐ	37 30
ԼԵՂԱՆ ԴՅՈՒՆԻՄԵՆ	401/4
ԳԱՐԱՆԱՐ	597/8
1868 ԻՄԵՐԿԱՆԱՐ	507
ԳԱՐԱՆԱՐ	507
ՖԻՆԱՆՍԱՆ ԳՆԱՆԱՐ 0.0 3 ԿԵՆԱՆ	70 50
ԳԱՐԱՆԱՐ	70 50 1/8
ԻՄԵՐԿԱՆԱՐ	55 50
ԳԱՐԱՆԱՐ	55 50
ԻՄԵՐԿԱՆԱՐ ԳՆԱՆԱՐ	927/8
ԳԱՐԱՆԱՐ	927/8
ԳԵՆԱՆ ԳԱՐԱՆԱՐ	118

ԼՂԱՆԻԿԱՆ ՅՈՒՆԻՍԵՐ ԱՄԻՆԻ ԱՆ
ԿԻՆ ԶԱՐԵՔԱՐԹԻ ՕՐԸ ԲԵՐԻՄԱՆՍԻ ՏԵՄ
ԵՐԻՄ ՄԵՐՈՅ ՏՆՈՐԵՆՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒՐ, Ե
ՅԻՄԱՆ ՓՐԿԻՆ ԵԿԵՂԵՑԼՈՅՆ ԱՆ ՏԵՄ
ԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԸՆԴԱՆՎ, ՆՈՅՆ ՕՐԸ
ԺԱՄԸ ԶՈՐԻՆ ԳԵՐ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ
ՓՈՒՍԱՆՈՐԴ Ե ՏԵՂԱՍԿԱՆ ԱԶԱՐԵԱՆ
ՍՏԵՓԱՆՆՈՍ ԳԵՐԱԿԱՅԾԱՐԸ ԶԱՆԴԻ
ՈՒՆԱՐ ԶԱՅՆԱՐ ՊԱՌԱՐԱԳ ԱԿՈՒ
ՄԱՍԱՆԳԱՆԷ:

ԱՆՍՏՐԻ ԱԿԱՆԻ ԿՐ ԶԱՄԱՐԻՄԸ
ԽՆԴՐԵԼ ԶԵՐ ԲԱՐԵԱԿԱՅԾՈՒԹԵԱՆ
ՈՐ ԱՅՈՒ ՓԱՌԱՆԱՐ ԶԱՆԴԻՄԻՆ ՆԵՐԿԱՅ
ԳԱՆՈՒԼԸ ԲԱՐԵԶԱԾԻՔ:

ՀՈԳԱՐԱՐԱՆՈՒՔ

ՅԻՍՈՒՍ ՓՐԿԻՆ ԵԿԵՂԵՑԼՈՅՆ

ԱՆԱՐԱՆՈՒՅ

ԹԵԼԵԴՐԱՖ ԽԱՅԵՐԵՐԻ:

ՎԵՆԱ 8 ԵՂԱՆ

ԻՔԵՆՃԻ զԱՐԵՔԱՐԹԻ ԱՆԵՐՔԻ, ԳՈՆ
ՖԵՐԱՆՍՈՒՄ ԼՂԱՆԱՆ ՄԱՐԱԽԻՄԱՐԸ
ՆԵՆ ՄԵՆԱՐԵԼԻԹԻ, ՄԱՅԿԱ ՄԱԹԼՈՒԿ
ՈՂԱՆՈՒԼՈՒ, ՀԱՐԱՆ ԽՂԱԶԱԹ ՎԵՐ

ՄԵՐԱՆԻ ԽԱՐԵԼԹ ՕՐԱՄԱՐ ԳԱՐԱՐԻԿԻՐ
ՕՐԱՄԱՐ, ՎԵ ԲԵՆԱՐԻ ԹԵՐԱՓՐԻՄԱՆ
ԱԿԻՐ ԹԵՐԻՖ ԵՄԱՍՈ ՄԱՂԱԿԱԹԱՄԱ
ԹԱՍԻԳ ԳՐԸՆԱԶԱԳ ԻՓԱՏԵԼԵՐ ԵԼԹ
ՄԵՅԷ ՍԵԼԱԿԵԼԹԻ ՕՐԱՄԱՐԱԶԱԳ ՈՐԻ:
ԼՂԱՎԵԼԵՐԵՆ ՆԱՄԱՂԱԳԵԹԱՆԸՆ ՄԵՂ
ՎԵՐԵԼԹԻՆ ՀԱԳԳՐԻՄԱ ՎԵՐԻՄԻ ՄԱ
ԼԻՄԱԹԱ ՆԱԳԱՐԵՆ, 1856 ՍԵՆԵՍԻ
ՍԵՆԱՄԱԶԵՍԻՆԻ ԻՄԳԱ ԻԹՎԻՂ ՕՐԱՆ ԱՆՎ
ԼԵԹԵՐ ԼՂԱՆԱՆ ԱՆՎԵԼԹԻ ԹԵՐԱ
ՓՐԻՄԱՆ ԳԱՍԿԱՆ ՕՐԱՆԱԶԱԳ ԻՄԵԼԹԻ
ՄԱԹԵՐՈՒ ՄԵԼԵՔԵՐԵՆԻ ԵՄԱՍԱՐԸՆԸ
ԱԿԻՐԹԱՆԳԻՄ, ՊԱՍԿ ԼՂԱՆ ԹԱԳ
ՈՐԱՐ ԽՈՒՆԵՔԵՐԵՐ, ՎԵ ՊԱՍԿ ԼՂԱՆ
ՆՈՒ ԼՂԱՆԱՆ ԿԵՆԱՆԵՐԻՄ, ԵՎԵԼԵՐԻ
ԻՄԵԼԹԻՄԱԹԵՐՈՒՆՈՒ ԿԵՐԻ ԱՆՈՒՄԱԳ
ՈՐԻ:

ԻՔԵՆՃԻ 8 ԵՂԱՆ

ԻՔՐԹՈՒԿԱՆ ԱՆՎԵԼԹԻ ՎԵՐԵԼԹԱՐ
ԽՈՒՆԵՔԵՐԻՆԻ ՎԵՐԵԼԹԻ, ՍԱՐԱՄ
ՆԱՅ ԵԼԵՆԻ ՎԵՐԵԼԹԱ ԹԵՐԹԻՄ ԽՈՒՆ
ՃԵՔ ՈՐԻ ԱՆԵՆԻՐ:

ՍՈՒԹԵՐ զԱՐԵՔԱՐԹԻ ԱՆԵՐՔԻ,
ԵՂԱՆԱՐ 9 ՄԱ ՄԵՂՎԵՐԵԼԹԻՆ ԻՔ
ՈՒՄԱ ԹԵՐԵԼԹԻՆ ՕՐԱՄԱՐ ԹԵՐԻՖԻ
ԲԵՄԱՓՖԵԼԻ ԱՆՎԵԼԹԵՐ ԹԵՐԱՓՐԻՄԱՆ
ԳԱՍԿԱՆ ՕՐԱՆԱԶԱԳ ՈՐԱՆ:

ԼԵՂՎԵԼԹ ՄԵՂԱՍԿԱՆ ԳՈՆՖԵՐԱՆ
ՈՐԱՆ ՄԵՂԱՎԵԼԹԻ ԵՄԱՐԸՆԸ ՄՈՒՐԱԽ
ԽԱՐԱՐԸՆ ՍԵԼԱԿԵԼԹԵՐԻՆԻ ԹԱՍ
ՈՐԳ ԻԹՎԵՔ ՎԵ ԼՂԱՆԱՆ ՄՈՒՐԱԽԻՄ
ՈՐԱՆԸՆ ՄԵՂԱՆԵ ԲԵՄԱՐԻ ԳԱՍԿԱՆ ՕՐԱ
ՃԱԳ ՈՐԻ:

ՍԱՐԱԽԻՄԱՆ ՄՈՒՐԱԽԻՄԱՐ ՕՐ
ՈՒՂՈՒ ԻՂԻՆ, ԲԵՆԱ ՍԵԼԵՐԻՆԻԿԵ
ԲՈՒՍԻԱ ՎԵ ԲՈՒՍԻԱ ԱՆՎԵԼԹԵՐԻ
ՆԻՆ ՄՈՒՐԱՐԱՂԱ ԽՈՒՆԵՔԵՐԻՆԻ ԹԵ
ՎԱԹՈՒՐՈՒՆՈՒ ԱՐԱ ՍԱԿԱՆՔԻ զԱՐԵ
ԹԱՐԱՐ ԵՄԱՆԱ չՐԳԱՐԸՐԱՐ:

ՓՐԱՆԱ զԱՐԵՔԱՐԹԻ ԱՆԵՐՔԻ ԳԱՎ
ԻՆՃԵ ԿԵՐԻՄ ԱՆՎԵԼԹԻ ՆԵՆ ԱԿԻՐ ՄԵՐ

ՎԵՐԵՐԵՆԻ ԲԵՄԱՐԻՆԵՆ ԱԿԱՆ ՕՐԱ
ՃԱԳ, ՆԵ ՄԱՐԻ ԳՈՆՖԵՐԱՆԱՄԱ ՄԵՐ
ՂԱՐԵՐԵՆԵ ՍՐԸՆԱԶԱԳ ՈՐԻ:

ԻՆԿԻԼԵՐԱ ՎԵ ՓՐԱՆԱՄ ԱՆՎ
ԼԵԹԵՐԻՆԻՆ ԱԿԻՐ ԻԹՎԹԻՓԱԳ ԱՍՔԵՐ
ԱՆՎԵ ԽՈՒՆԱՎ ԼՂԱՆԱՐ ԳԱՎԹ ԽՈՒՆ
ՃԵՐԵՐԻ ԹԵՎԱԹՈՒՐՈՒՆՈՒ ԱՐԱ ԿԵՆ
ՔԻ զԱՐԵՔԱՐԱՐ ՃԵՐՆ ԽՈՒՆԵՐ:

ԻՔԵՆՃԻ ՍԱՐԱՐԵՆՈՒՆ ԽԱՐԱԹԱ
ԸՂԱՐ ԵՂԱՆՆԻՆ ՈՐԻ:

ՊԱՍԿ զԱՐԵՔԱՐԱՐԸՆ, ԲՈՒՄ Խ
ԼԵ ԵԼԵՆԻՄԵՆ ՄԵՐԱՐԵՐԵՆԵ ՄԵՐԱՐԱՐ
ԲԵԼԹ ՕՐԱՆԱԶԱԳ ՈՐԱՆ, ՎԵՐԱԽԵՐԵՐԻ
ՀԱՎՈՐԱԽԻ ՈՐԱՆՔԻ ԳՈՆԱԹԻԹԻՄԱՐ
ՆԵՂ զԱՐԵՔԱՐԱՐ ՃԵՐՆ ԽՈՒՆԵՐ:

ԼՂԱՆԱՄԱՐ զԱՐԵՔԱՐԱՐ ՈՒՐԵՐԻ
ՍԱՐԱՐԻ ՈՐ ԼԱՎԱԼԹ ՍՐԱՎ ՀԵՐԵԼԹ
ՄԵԼԹԻ ՆԱՅԻԱՎԵՐԻՆԵՆ ՄԵՐԹՈՒԱՎ ԿԵՆ
ԱՆԵՐՄԵՐՈՒՆ ՈՐԻ:

ԻՔԵՆՃԻ 8 ԵՂԱՆ

ՍԱՐԱՆԻԱ ՀԵՐԵԼԹԵՐԻ ՍԱՐԱՆԻ
ԱՆԸՆ ՇՐԱՄԻ ՀԵՐԱՐԱՐԱՆՈՒՄ ԱԿԻՐ
ԻՆԿԻՄԱԹ ՕՐԱՐԱՐԱՆ ԹԵՂԱՐԻ ԻԹՎԵՔ
ԻՄԱՐԵ ՈՐԻ:

ՍԱՐԱՐԻՄԱՆ ՃԵՐԱԶԱՐ ԻՆՍՏԱՆ
ՕՐԱՄԱՐԸ ՈՐԱՆ ՓՐԱՆԱՄԱՄ ԱՆՎԵԼԹ
ՕՐԱՆԱԶԱԳ ՈՐԱՆ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՍԻՒԹԵՆԵՎԻՅԵ

ԲԵՄԱՆՈՒՆԻ ԵՎԵԼԹԻՆ 28ԻՆՃԻ ՎԵ
776 ԼՂ ՃՈՒՄԱՄ ԵՐԹԵՐԻ ԿԵՆՔԻ չՐ
ԳԱՐԱՐԱՆ ԱՆՎԵԼԹ ՆԵՐԱՐԵՆ ՍԵՃԱՆ
ԱՐԱՐԱՄ, ԼԵՂԱՆԹ ԶԵՐԱՐԱՄԱՆ Ա
ՐԱՐԱՄ, ԹԵՐԱՆ ԱՆՖԻՐԻ ԲԵՂԱ ԱՆ
ԵՖԵՆԻ ՀԱՐԱՐԵԼԹԵՐԻՆԻ ԼՂԱՎ
ՔԵՐԱՐ ԻՆ ԱԿԻՐ ՄԵՐԱՐԱՐԱՆԻ ՎԱ
ԳՐ ՕՐԱՎ, ԼՂԱՎ ՎԵՐԱՐԱՐԱՆԱՆ ԵՂ
ԼԵ ԱԿԻՐ ԱՆՎԵԼԹԻ ՄՈՒՐԱՐԱՆ ԿԵՐԱՐ
ՈՐԻ, ՀԵՄԱՆ ԳԱԹԻ ՄՈՒՐԱՐԱՆ Լ

տիւայ, Պապը Ալիտէն տախի թալի մաթ իսթէմիշ տիր են են. . . տէյի եազմը օլտուղու մուղ հալաաիտին, պիւթիւն պիւթիւնէ եալան վէ պիւ էսաա օլտուղու թահգիգաթը սահի հէտէն տիր :

— Լա թիւբբի զաղէթաարնտա շու վէճի իլէ գրաաթ օլտուղ :

Ալաֆրանկա յուսվար 6 թարիսի իլէ, Շիրատան ալրնան պիր մէկ թիւայ մէալինէ նազարէն, Լվլէլբի բէնջէմպէ կիւնիւ Խօրսօվա նամ (Պ) մանլը սէֆինէսի օրայա մուվաարլէթ իլէմիշ վէ տէրունինտէ Կիրիտ իիւ թիւալ կիւրուհինին կէօնիւլիւ աւ քէրլէրի վար ըմը :

Հօպար բաշա հաղրէթլէրի, պուռն լարն սէրիլէրտէսի Վէթօթուլքի հուղուրունա ճէլայ իտիւայ, կէօնիւլ լիւլէրին Շիրատան իւշ միլ ուզադ տա գարայա չըգարլըմաարնը, վէ էմ նիլէթի պիր աաամ էլինէ թէպիւմ օլունճայաաադ պուռնլարն սիւահարը նը Խօրսօվանն տէրունինտէ գալմա ոընը գարար վէրմիշ տիր : Պու գա րարն իւղէրինէ հիւքիւմէթը մահա լիլէ միւսթէրիս օլուպ, կէօնիւլիւլէրին գապուլինէ մուխալիթէթ իթ մէմիշ տիր :

Իթթէսի կիւնիւ Հօպար բաշանն պու պապտէ վազի օլան հիւսնիւ թէտալիլէրի հադգընտա, քէաֆթէյի գօնօթըլար միւշարալէյհէ թէպիլքէ կէլտիլէր :

Ինօսիսին տալաար եալաշ եալաշ իլէրիլէմէքտէ տիր : Գօրպէն նամ Գրանսըգ սէֆինէնին տէրունինտէ եէվմիլէ Հօպար բաշանն շահիտլէրի իսթինթադ օլունմադտա տըրլար : Պու իսթինթադըն նէթիճէսի Բում լար հադգընտա բէք խալըրը կէօրիւն մէկ :

Կիրիտտէ իսթիրահէթ պէրքէմալ տըր :

— Տէվլէթը Ալիէսին Լուսան հուտուտարնտա իճապ իտէն թէ տարիքնիլէ թէշէպալիւս իլէտիլի պղւ տէֆա Լանկատան վարիտ օլան մէթթուպլար իֆատէսինտէն պուլուն մուշ տուր, շէջլէ քի ֆէննը հարպ տա զայլէթ մահիր օլուպ, իքի սէնէ տէն պէրու Ալանիկ էյալէթի ճիւլար լարնտա աաաթիլի Շահանէյէ գօման տանլըգ իտէն Ալաիւլ Վէրիմ բաշա հաղրէթլէրի մայլէթինտէ պուլունան աաաթիլի Շահանէյի պիր եէրէ թօիւ լամադտա տըր : Լուսան հուտուտ

լարնա մըգտարը քէաֆի (Օմանլը խըրվաթ ապէրի եայլըմը օլուպ, պուռնլարն պիր գըմը միրիւլ իւմէ րա Հալիմ բաշա թահթը գօմանտա տըրլար, վէ տիկէր գըմը Վհ մէա Բաիմ բաշա զիլի խաարէսինտէ տիրլէր : Վէզալիք եէր եէր ճէսիմ միւհիմմաթ թէրաթիւմ իթտիրիլմէք տէ, վէ ալէտտէվաւմ քէտիլի աաթէր լէրի թօիլանմադտա տըր :

Վէրիլ Խարահիմ բաշա թահթը գօմանտաարնտա պուլունան իքի ա տէտ ճէսիմ սէֆինէյի հարպիլէ իլէ Գօլօս տուգարնտա տըր :

— Սօֆիատա Պուլկար փիսգօթու սու Սօսինէօր Տօրիթէոս ճէնապլէրի Լոֆշա փիսգօթուս իլէ պիրլիքտէ եադընտա Արիթանէյէ կէլմիլէր տիր : Վէզալիք Գիլիպալէ փիսգօթու Սօսինէօր Բանարէթ ճէնապլէրի շէնտ միւտտէթտէն պէրու Ար թանէտէ տիր :

Պու իւշ փիսգօթուլար Բում բաթրիլի հաղրէթլէրինտէն պիւա էմր Արիթանէյէ կէլմիշ օլուպ իսթիֆալէրինի վէրմիլէր տիր, պուռնան պէջլէ Բում բաթրիլի թահթը հիւքիւմէթինտէ պուլունմաարնը իսթէմէ յօրլար :

Բում բաթրիլի հաղրէթլէրի իւշ կիւն միւթալատ իթտիրտէն սօղրա իսթիֆալէրի գապուլ օլունմաարընը պուռնլարա ճէվապ իթմիշ տիր : Լա քին պուռնլար ըսրար իթմէքտէ տիր լէր :

— Ինիլ լթէրրա տէվլէթի նէզտին տէ տէվլէթը Ալիլէ սէֆիլինին, վէ Սուսամ պէյինին պիրտտէրի Լանթօ Սուսուրուս պէյ վէֆաթ իթմիշ օլ մաղլէ ճումաա կիւնիւ մումայլէյ հին ճէնադէ ալալը իճրա օլունմուշ տուր :

Սիւթէվէֆայի մումայլէյհէ տէվլէթը Ալիէնին նիլէ մէմուրիլէթլէրինտէ իսթիլտաւմ օլունմուշ օլուպ, պաշըճա շիմիլի իթալիա գըալը Վիգթօր Լամանուլէլին փէտէրի Սոր տէնիա գըալը Գարլօ Ալպէրթօնուն նէզտինտէ պէյիլը մաալահաթիլիւ զարլըգ մէմուրիլէթլինի իճրա իթմիշ տիր :

— Իթալիա վիւքէլարը գամարա լարտա պէյիլը պիր ֆիթուհաթա նայիլ օլունմուշ տուր : Մալիլէ գօմիւ սիօնու, Բաբա հիւքիւմէթինին զալթ օլունմուշ օլան էյալէթլէրի նին պօրճուրնըն թէտիլէ օլունմաար

հէր նէ գատար մէշուր սեպտեմ բերահտնամէտի ահքեամընտան պուլունմուշ իտէ, թէտիլէ օլունմաա տըր թէքիլի էթմիշ իտի :

Սէզպուր գօմիսիօնուն պուլ թէքիլի 111 լէյէ գարշը 211 էքսէրիլէթլէրէ տա օլունմուշ տուր :

Վիւքէլա թէրաֆտարլարնըն պուլ թէքիլի գարշը կէթիրաթլէրի պաշըճա սէպէպ շու օլունմուշ տուր, էյէր պուլ ադճէ թէտիլէ օլունմադ իտէ Իթալիա տէվլէթի մալիլէոնին զաթը ալա տէրէճէտէ պուլունմաա յան իթիպարը պիւալիւթիւն գը ըրըճադ տըր :

Ի Լ Ե Լ Թ

Բարիսին էն մէշուր ֆապրիգա լարնտան ճէլայ օլունմուշ էնվաի տիւրիւս եազըգ վէ գըշըգ բան թալօնլուգ վէ եէլէքիլէրէր, այա գազմիր վէ չուգալար, վէ սայրը էլ պիւսիլք գուճալար, պօյուն պաղ լարը վէ սայլիլէ, պուլ մալլէր Լիթա նէտէ Սահմուտ բաշա ճաաաթիլտէ 2501, օ իլէ մուրագգամ մաղաղաաա մէզաա օլաճադ տըր :

Իսթէք իտէն զէվաթ թէշրիլիլէրինտէ բէք էհվէն ֆիլաթլար իլէ մալ ալաճադլարը վէ խօշնուտ օլա ճադլարը մէմուլ օլունմուր :

Գընալը Լոֆտա քէային աբաալարն վուգու պուլան իսթիտա վէ Շուրայի տէվլէթ գարարը իւղէրինէ թէշթիլ օլունան գօմիսիօն մարիլիլէ թի իլէ թահիրի տէրտէսթը իճրա օլունմուտան, Լալար մէգբիւրտէ քէային հէք քիմին տրաաար վար իտէ, լի էճիլ թէպիլէ իշ պուլ թարիլտէն իթիպարէն տօգտան պիր կիւն միւտա տէթ իլինտէ պէհէր բաղար Էրթէտի վէ սայր կիւնլէրի եանի հաթթաաա իքի կիւն թէմսաիլքլէրին Լվքաթիլ հիւմայուն իաղիլէսինտէ մէթթուպ ճու օտաարնտա Գարթալ Լվքաթ միւտիլի Վէհմէա ճապիտ էֆէնտիլէ իթա, վէ միւմայլիլէյհէ եէտինտէն տախի տէնէտը մուվապգաթը ալալ գըլըրնմաար իլթաար օլունմուր :

17 Բամազան 1285 :

(19 գեհսեմ 1868)

ՍԱՀԻԳԷ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՀԱԶԵԹԸ
ՏՈՒԼԱԿԻՄ ԹԻԼՊԵՆՏՃԵԱՆ

ԳԵԼՍԵԸ ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԵԼՍԵՍԻ ՍՕԳՍԸ ՆՅ՝ 24
Յ ՄԻԿԵՆՏԻ ՍԵԱՆ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆՏԵ